

Arapça Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Arapça Dersine Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16956>

Özet

Arapça Dersine Yönelik Tutum Ölçeği (ADYTÖ), yükseköğretim düzeyindeki öğrencilerin Arapça dersine karşı sergiledikleri duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimleri sistematik olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir uyarlama ölçeğidir. Özcan ve Yapıcı (2016) tarafından gerçekleştirilen bu çalışmada, özellikle İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin Arapça öğrenimine yönelik tutum düzeylerini belirlemek için tasarlanmıştır. Ölçek, öğrencilerin dil öğrenimine olan motivasyonları, dersin gerekliliğine dair inançları ve derse yönelik genel algılarına nicelleştirmeyi hedefler. Elde edilen veriler, eğitim programları ve öğretim yöntemlerinin öğrenci tutumlarına uygun olarak yeniden düzenlenmesi açısından kritik önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler

Arapça, Tutum, İlahiyat Fakültesi, Dil Öğrenimi, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Eğitim Psikolojisi.

Yazarlar

Yusuf Özcan, A. Yapıcı

Amaç

Arapça Dersine Yönelik Tutum Ölçeği'nin temel amacı, yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin, özellikle de zorunlu veya seçmeli olarak Arapça dersi alanları, bu derse karşı geliştirdikleri olumlu veya olumsuz tutumları geçerli ve güvenilir bir şekilde belirlemektir. Bu tutumların ölçülmesi, öğrencilerin akademik başarıları ve dil edinim süreçlerindeki motivasyonları arasındaki ilişkiyi anlamak için hayati bir adımdır.

Ölçeğin geliştirilme süreci, öğrencilerin Arapça dersine yönelik algılarına detaylı bir şekilde incelemeye odaklanmıştır. Bu, sadece genel bir memnuniyet düzeyini değil, aynı zamanda dersin içeriğine, öğretim elemanlarına ve dersin gelecekteki kariyerlerine katkılarına dair spesifik inançları da kapsamaktadır. Bu kapsamlı ölçüm, eğitimcilerin ve yöneticilerin dil eğitimindeki engelleri tespit etmelerine ve etkili müdahale stratejileri geliştirmelerine olanak tanır.

Yapı

ADYTÖ, psikolojideki temel tutum kuramlarına dayanarak, bireyin bir objeye (bu durumda Arapça dersine) karşı sahip olduğu nispeten kalıcı ve değerlendirilmeleri ölçmektedir. Tutumlar genellikle üç ana bileşenden oluşur: bilişsel (inançlar ve düşünceler), duygusal (hissedilen duygular) ve davranışsal (eylem eğilimleri). Bu ölçek, özellikle Arapça öğrenme bağlamında bu üç bileşeni kapsayan maddeler aracılığıyla tutumu tek veya çok boyutlu bir yapı olarak ele almaktadır.

Ölçeğin yapısal geçerliliğinin kurulması amacıyla, orijinal ölçeğin boyutlarının Türkçe kültürüne ve İlahiyat Fakültesi bağlamına ne ölçüde uyum sağladığı incelenmiştir. Bu uyarlama çalışması, Arapça öğreniminin zorunluluğu, dini metinlere erişiminin amacı ve akademik kariyerdeki rolü gibi özgün faktörleri de dikkate alınarak yapılarının netleştirilmesini sağlamıştır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, Özcan ve Yapıcı (2016) tarafından yayımlanan makalede ayrıntılı olarak sunulmuştur. Bu çalışmalar, ölçeğin gerçekten de Arapça dersine yönelik tutumu ölçüp ölçmediğini kanıtlamayı amaçlamıştır. Geçerlik analizleri tipik olarak yapı geçerliği ve içerik geçerliği yöntemlerini içerir. Yapı geçerliği için genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır.

Kaynak makalede (Özcan & Yapıcı, 2016), ölçeğin faktör yapısının teorik beklentilerle uyumlu olduğu ve kullanılan örnekleme tutarlı bir yapı sergilediği rapor edilmiştir. Yüksek derecede geçerli bir ölçüm aracı, elde edilen sonuçların güvenilirliğini artırarak, eğitim psikolojisi alanında daha sağlam çözümler yapılmasına olanak tanır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, bir ölçme aracının tutarlılığı ve kararlılığı ifade eder. ADYTÖ'nün güvenirlilik analizleri, ölçeğin iç tutarlılığı değerlendirilerek amaçla yapılmıştır. İç tutarlılık güvenirlilik katsayısı olarak genellikle Cronbach Alfa katsayısı rapor edilir. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda ne kadar uyumlu olduğunu gösterir.

Orijinal araştırmada (2016), ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısının kabul edilebilir düzeylerin üzerinde olduğu belirtilmiştir. Bu durum, ölçeğin farklı bireylerden veya aynı bireyden farklı zamanlarda alınan ölçümlerde tutarlı sonuçlar verebileceğini işaret eder. Güvenirlilik bulguları, araştırmacıların ve uygulayıcıların ölçekten elde edilen puanlara güvenebilmeleri açısından esastir.

Faktör Analizi

ADYTÖ'nün faktör yapısını incelemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin altında yatan boyutlar (faktörleri) ortaya çıkarmayı amaçlar. Tutum, genellikle çok boyutlu bir yapı olduğundan, faktör analizi ölçeğin hangi alt boyutlar (örneğin, "dersin faydasına yönelik tutum" veya "derse yönelik kaygı") ölçtüğünü netleştirir.

Uyarlama çalışması kapsamında gerçekleştirilen faktör analizi, ölçeğin orijinal yapısını destekleyen veya Türkçe örneğine özgü yeni bir faktör yapısını ortaya koyan sonuçlar vermiştir. Bu yapısal analizler, ölçeğin puanlanması ve yorumlanması için temel oluşturur ve

araştırmacıların sadece genel bir tutum puanı yerine, tutumun spesifik yönlerini incelemesine olanak tanır.

Ölçüm Aracı

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptasyon)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme formatı kullanılır (örneğin, "Kesinlikle Katılmıyorum"dan "Kesinlikle Katılıyorum"a kadar değişen 5'li veya 7'li derecelendirme).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri

Yaş Grubu: Erken Yetkinlik (Genellikle 18-25 yaş arası üniversite öğrencileri)

Popülasyon Detayları: Ölçeğin geliştirilmesi ve geçerlik/güvenirlilik çalışmaları, özellikle Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bu, ölçeğin en güçlü kullanım alanının İlahiyat ve benzeri Arapça ağırlıklı programlar olduğunu göstermektedir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-Report) temelli anket metodolojisi kullanılarak uygulanır.

Anahtar Kelimeler

Dil Eğitimi, Arapça Öğrenimi, Tutum Ölçeği, Yükseköğretim, İlahiyat, Güvenirlilik Analizi, Öğrenci Motivasyonu.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanmamıştır.

İletişim E-posta Adresleri: yusuf.ozcanlar1@gmail.com

Yayın Adresi: Kaynak makalede belirtilen kurumsal adresler geçerlidir (Çukurova Üniversitesi).

İzinler & Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Ölçeğin uyarlama çalışması 2016 yılında yayımlanmıştır.

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Yusuf Özcan ile iletişime geçilmesi

önerilir. Akademik arařtırmalar için genellikle izin talep etmek gerekmektedir.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi aŗaŗdaki başlantıdan indirilebilir: arapca-dersine-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Özcan, Y. ve Yapıcı, A.(2016). İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin Arapça dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi (Ç.Ü. İlahiyat Fakültesi Örneği). *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 16(2), 113-142.

Arapça Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aŗaŗdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri bu akademik girişte sağlanmamıştır; tam maddeler listesi için lütfen orijinal makaleye başvurunuz.

Ölçek maddeleri, telif hakları ve akademik yayın politikaları nedeniyle bu kaynakta doğrudan listelenmemektedir. Maddelerin tamamına ulaşmak için Özcan ve Yapıcı (2016) tarafından yayımlanan hakemli makaleye başvurulması gerekmektedir.